

Petra van der Horst

Denken in oplossingen in plaats van voorzieningen

Minder AWBZ-meer gemeente

De boodschap van staatssecretaris Van Rijn van VWS is duidelijk: het gaat gebeuren! Van burgers wordt verwacht dat zij veel meer samen gaan doen met hun familie, burens en wijkgenoten. Hulp in huis, bij het boodschappen doen, mee naar de kliniek of het buurtcentrum. Om te bereiken dat iedereen zoveel mogelijk zelfstandig en onder eigen regie mee kan doen in de samenleving. Ook als men chronisch ziek is en ondersteuning nodig heeft.

► Om de zorg in de toekomst betaalbaar te houden, is een omslag nodig, stelt de staatssecretaris van VWS. Hij presenteerde zijn plannen voor de langdurige zorg eind april 2013. In die plannen krijgt de gemeente een belangrijke rol. Wie ondersteuning nodig heeft om zelfstandig te kunnen blijven wonen en leven, klopt voortaan aan bij het Wmo-loket van de gemeente. Wmo staat voor Wet maatschappelijke ondersteuning. Het gemeentelijke Wmo-loket geeft informatie en advies en denkt met u mee over wat u kunt doen in uw situatie. Dat begint met het in beeld brengen van de 'eigen kracht' van de aanvrager van de ondersteuning en zijn/haar omgeving. De Wmo-consulent maakt – indien nodig – vervolgens een afspraak voor een zgn. keukentafelgesprek.

Keukentafelgesprek

Het keukentafelgesprek kunt u laten plaatsvinden in een rustige en voor u veilige omgeving. Door het gesprek bij u thuis te laten plaatsvinden kan de Wmo-consulent een beeld krijgen van uw dagelijks leven. Tijdens het gesprek probeert de consulent duidelijk te krijgen wat u zelf wilt, op alle levensterreinen. Daarom is het raadzaam dit gesprek goed voor te bereiden en er een vertrouwd persoon uit uw omgeving bij te hebben, bijvoorbeeld een familielid of een goede kennis. De hersenletselverenigingen hebben (in het kader van het PoP-project) een Gesprekswijzer samengesteld die een goede leidraad is bij de voorbereiding en het gesprek zelf. Deze gesprekswijzer is gebaseerd op de werkwijze die de Wmo-consulent zelf ook gebruikt.

Eigen kracht

De Wmo-consulent wil in het keukentafelgesprek vaststellen in hoeverre u nu meedoet in de samenleving en of u de wens heeft om dat verder uit te bouwen. Dat kan de consulent doen met behulp van de zogenaamde Participatieladder. Op welk van de zes treden staat u nu en wilt u 'een treetje hoger'? Wat is daarbij uw eigen kracht en die van uw sociale netwerk? Waar ligt de grens?

Gesprekswijzer

Ook gebruikt de Wmo-consulent de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) om te bepalen wat uw zelfredzaamheid is op het gebied van allerlei dagelijkse algemene verrichtingen. Er wordt gekeken naar elf verschillende 'domeinen'. Het gaat om handelingen om bijvoorbeeld in uw inkomen te voorzien, om zelfstandig te reizen, vrijwilligerswerk te doen, een hobby uit te oefenen en om uw sociale netwerk te onderhouden. Ook hierop is de Gesprekswijzer van de hersenletselverenigingen gebaseerd. Deze Gesprekswijzer is beschikbaar op www.hersenletsel.nl.

Oplossingen

De bedoeling is dat wordt vastgesteld wat u zelf kunt om het leven te leiden dat voor u wenselijk en haalbaar is, en welke aanvullende ondersteuning nodig is. Kunt u de oplossingen vinden in uw eigen systeem, door de inzet van vrijwilligers of is er aanvullende ondersteuning van bijvoorbeeld de gemeente nodig? Niet uw ziektebeeld is leidend, maar de beperking die uw hersenletsel met zich meebrengt voor uw zelfredzaamheid en ►

Website Oudersnahkinderen (ONK)

Voor ouders – door ouders

Als je kind NAH (niet-aangeboren hersenletsel) oploopt heeft dit gevolgen voor het hele gezin. Ouders/verzorgers dragen op dat moment een zware last van onzekerheden en aanpassingen op hun schouders. Het is goed om wat je doormaakt en ondervindt te kunnen delen met andere ouders in een dergelijke situatie.

► Doorgaans is er een team van hulpverleners om je heen, maar kant en klare antwoorden zijn er vaak niet. Hersenen van kinderen zijn nog volop in ontwikkeling. Je kunt vaak aan de buitenkant niet zien wat er zich aan de binnenkant in het hoofd van je kind afspeelt. Soms worden problemen pas op langere termijn zichtbaar.

Zoektocht

Diana en Jeffrey Moonen zijn ervaringsdeskundig omdat hun dochter in 2008 een hersentumor bleek te hebben. Zij weten hoe moeilijk het is om in het zorgaanbod de goede weg te vinden. Na hun zoektocht naar de juiste hulpverleners kwam er weer wat rust in het gezin en was er tijd om andere ouders/verzorgers te ondersteunen. De website Oudersnahkinderen.nl (ONK) werd geboren. De website onderscheidt zich doordat deze speciaal is gemaakt door ouders voor ouders. Allemaal ervaringsdeskundigen die 24/7 met hun kind bezig zijn.

Dagelijkse praktijk

Naast alle informatie over NAH kun je hier ook tips en tools vinden. Wat voor hulp, wat is goed voor je kind op school, hoe bewaar je de balans in je gezin enz. Deze informatie en adviezen zijn ingezonden door ouders. Zij zijn degenen die alle overgedragen deskundigheid dagelijks met hun kind in de praktijk moeten brengen. Het is fijn om dit te kunnen delen, de voor- en nadelen tegen elkaar te kunnen afwegen en van elkaar te kunnen leren. Maar vooral ook te ontdekken dat je er niet alleen voor staat!

Uitwisselen

De website heeft een forum waar ouders met elkaar in gesprek kunnen gaan. Wat werkt bij de ene familie, hoeft nog niet te werken bij een andere. Ieder hersenletsel is anders. Over en weer uitwisselen van ideeën, ervaringen, oplossingen, of elkaar alleen maar steunen, dat is wat het forum biedt.

In maart 2013 is de website gestart. Een grotere bekendheid, zoals door deze publicatie in HM, is goed voor de kwaliteit van het forum. Heeft u een (schoolgaand) kind met hersenletsel, wilt u informatie of contact met andere ouders, of heeft u een goed idee dat u wilt delen,

ga dan naar **www.oudersnahkinderen.nl**

en zie wat de website voor u kan betekenen of wat u kunt betekenen voor de website.

Vragen die tijdens het Keukentafelgesprek met de Wmo-consulent zeker op tafel komen:

- Waar loopt u tegen aan?
Wat wilt u wat nu niet lukt of lastig gaat?
- Wat kunt u zelf?
- Waar kan familie, mantelzorgers mij bij helpen?
- Wat kan uw omgeving, de buurt, een vrijwilliger voor mij doen?
- Zijn er voorzieningen in de wijk of de stad die soelaas bieden?
- Heb ik professionele hulp of een individuele voorziening nodig, zoals hulp in het huishouden of een vervoersvoorziening?
- Wat heeft mijn mantelzorger nodig om te kunnen blijven helpen?

uw wensen op het terrein van meedoen op alle levensterreinen. Met die benadering kan het gebeuren dat uw aanvraag bij het Wmo-loket voor een scootmobiel wordt vertaald naar: behoefte aan meer contact. Uw behoefte om zich te verplaatsen kan immers een onderliggende wens tot meer contact inhouden. De Wmo-consulent onderzoekt dus de vraag achter de vraag. Misschien is daarom een regelmatig bezoek van een vrijwilliger of lid worden van een hobbyclub wel een betere oplossing.

Cultuuromslag

Deze nieuwe benadering van de Wmo vraagt om een cultuuromslag. Het nieuwe en onomkeerbare proces is immers gericht op burgerkracht. Het is aan de gemeente, aan de wethouder met de sociale portefeuille, om dit proces lokaal te leiden. Eerlijke en open communicatie met de burgers is daarom van groot belang. In veel gemeenten is het op Wmo-gebied nog veel te stil. Dan krijgen indianenverhalen een kans waarin werklozen gedwongen worden om de billen te wassen van een zorgbehoefte buur. Goed dat de Wmo-raden en de patiënten- en cliëntenorganisaties deze grote Wmo-omslag permanent aan de orde stellen.

Petra van der Horst

N.B. Petra van der Horst is programmamanager Aandacht voor Iedereen. Dit programma informeert en adviseert Wmo-cliënten, mantelzorgers, belangenorganisaties en Wmo-raden over de gevolgen van de decentralisatie van de AWBZ.